

Rozhodnutí Nejvyššího soudu z 11. 11. 1955, sp. zn.1 Tz 265/55

Číslo:

Právní věta:

Bezpečnostní technik nemá nařizovací pravomoc a jeho povinnost je splněna tím, že v souladu s platnými předpisy o ochraně života a zdraví pracujících při práci podá vedení závodu konkrétní návrhy k odstranění zjištěných závad. Za včasné provedení takových návrhů a tím i za včasné odstranění závad zjištěných bezpečnostním technikem odpovídá vedení závodu.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 11.11.1955

Spisová značka: 1 Tz 265/55

Číslo rozhodnutí: 9

Číslo sešitu:

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla:

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Lidový soud v Benešově uznal obviněného A, bezpečnostního technika, a obviněného B, mistra niklovny šroubárny, vinnými trestným činem ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 221 odst. 1, 2 tr. zák., protože se nepostarali o zajištění rotačního hřídele závodu a tak z nedbalosti zavinili, že dne 3. listopadu 1953 byla hřídelem zachycena dělnice T a utrpěla ublížení na zdraví, při čemž porušili důležitou povinnost vyplývající z jejich povolání. Naproti tomu zprostil lidový soud žaloby obviněného C, ředitele šroubárny, pro trestné činy porušení povinnosti veřejného činitele podle § 176 odst. 1 písm. c) tr. zák. a ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 221 odst. 1, 2 tr. zák., že totiž nesplnil svou povinnost náležitě zabezpečit ochranu dělníků proti úrazům, čímž dělnice T utrpěla ublížení na zdraví. V odůvodnění odsuzující části rozsudku lidový soud uvedl, že obviněný A jako bezpečnostní technik a obviněný B jako mistr nezajistili, aby ve smyslu vl. nař. č. 41/1938 Sb. byly zakryty všechny hřídele, pokud sahají níže než dva metry nad podlahu. Z předloženého seznamu závad soud sice zjistil, že obviněný A dal příkaz všem mistrům, aby zajistili ochranné kryty všude tam, kde ještě hřídele zajištěny nejsou, a určil jim lhůtu k provedení do šesti týdnů, t. j. do 2. listopadu 1953. Soud však má za to, že po vydání příkazu nesl také tento obviněný plnou odpovědnost za jeho splnění a že se prý měl postarat kontrolou, zda skutečně všechny hřídele měly kryty. Když kontrolou zjistil, že se tak nestalo, měl na to upozornit provozního technika, resp. vedoucího inženýra a požádat jej, aby dal příslušný příkaz.

Pokud jde o zprošťující část rozsudku, dospěl lidový soud k závěru, že povinnost dbát o bezpečnost práce je sice uložena vedení závodu, že však k tomu, aby tato povinnost byla řádně plněna, jsou ustanovováni bezpečnostní technici. Bezpečnostní technik byl v závodě ustanoven v osobě obviněného A a tím byla povinnost obviněného ředitele závodu C splněna. Tento rozsudek se stal ohledně obviněných B a C pravomocným. Obviněný A podal proti rozsudku odvolání.

Krajský soud v Praze zamítl odvolání obviněného A (bezpečnostního technika) s odůvodněním, že obviněný jako bezpečnostní technik měl trvat na tom, aby vedení závodu zařídilo provedení bezpečnostních opatření, že obviněný neučinil žádné kroky

k tomu, aby hřídel byla opatřena krytem, a že je tu příčinná souvislost mezi tímto opomenutím obviněného a úrazem poškozené T. Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem vyslovil, že rozsudkem lidového soudu, pokud jím byl obviněný C (ředitel šroubárny) zproštěn žaloby, byl porušen zákon v ustanovení § 2 odst. 3 tr. ř. Pokud jde o obviněného bezpečnostního technika A, zrušil rozsudek krajského soudu a podle § 181 odst. 1 písm. a) tr. ř. a čl. VI č. 1 rozhodnutí presidenta republiky z 9. května 1955 o amnestii trestní stíhání tohoto obviněného zastavil.

Z odůvodnění:

Generální prokurátor ve stížnosti pro porušení zákona především vytkl, že krajský soud při rozhodování o odvolání obviněného A pochybil v tom, že nepřihlížel k ustanovením zák. č. 67/1951 Sb. a k vyhlášce ministerstva pracovních sil č. 206/1952 Ú. 1., podle kterých bezpečnostní technik je povinen podávat vedoucímu provozu konkrétní návrhy k odstranění zjištěných závad; zajistit provedení nutných opatření k zajištění bezpečnosti práce je však povinností vedení, po případě dílovedoucího a hlavního inženýra, pokud okruh jejich povinnosti byl vedením podniku řádně určen.

Ohledně zprošťující části rozsudku lidového soudu, týkající se obviněného ředitele závodu C, namítá stížnost pro porušení zákona, že lidový soud řádně nehodnotil všechny výsledky řízení, neujasnil si okruh působnosti a povinnosti ředitele podniku a nepřihlížel k tomu, že obviněný C měl proti bezpečnostnímu techniku výhrady a k jeho návrhům a opatřením, sledujícím zajištění ochrany zdraví zaměstnanců, se stavěl negativně, Soud - jak zdůrazňuje stížnost pro porušení zákona - neuvážil, že všechny výsledky řízení nasvědčují nepořádkům v organizaci práce v podniku, za niž odpovídá vedení podniku. K řádnému posouzení, zda obviněný C nese odpovědnost za úraz poškozené T, měl soud zjistit, jak byl provoz podniku organizován a zda vedením závodu byl řádně určen okruh povinnosti jednotlivých zaměstnanců, zejména vedoucího provozu, a zda tento byl oprávněn samostatně činit opatření nutná k zajištění bezpečnosti zdraví zaměstnanců.

Závěrem stížnost navrhl, aby bylo vysloveno, že citovaným rozsudkem lidového soudu byl porušen zákon v ustanovení § 2 odst. 3 tr. ř., pokud jím obviněný C byl zproštěn žaloby, aby dále byl zrušen rozsudek krajského soudu a aby bylo trestní stíhání obviněného A zastaveno. Zrušení rozsudku lidového soudu ve zprošťující části týkající se obviněného C stížnost pro porušení zákona nenavrhl, protože uplynula lhůta uvedená v § 218 odst. 2 tr. ř.

Stížnost pro porušení zákona je důvodná.

Podle § 2 zákona č. 67/1951 Sb. o bezpečnosti při práci vedení podniku odpovídá za zajišťování bezpečné a zdravé práce, aby pracující v bezpečném a zdravém prostředí dosáhli při nejmenší námaze nejlepších pracovních výsledků. K plnění úkolů, které se týkají bezpečnosti při práci, ustanovuje vedení podniku bezpečnostní techniky.

Podle § 5 odst. 2 vyhlášky min. pracovních sil č. 206/1952 Ú. 1. o provozně bezpečnostní službě v

podnicích bezpečnostní technik v rámci svých povinností mimo jiné předkládá vedení podniku návrhy na provedení opatření nutných k soustavnému snižování úrazovosti. Podle § 6 cit. vyhl. odpovědnost ředitele a ostatních vedoucích osob v provozu závodu není ustanovením o činnosti bezpečnostního technika dotčena. Podle citované vyhlášky nemá tedy bezpečnostní technik nařizovací pravomoc a jeho povinnost je splněna tím, že v souladu s platnými předpisy o ochraně života a zdraví pracujících při práci podá vedení závodu konkrétní návrhy k odstranění zjištěných závad. Za včasné provedení takovýchto návrhů a tím i za včasné odstranění závad zjištěných bezpečnostním technikem odpovídá vedení závodu.

Obviněný bezpečnostní technik A uvedl na svou obhajobu, že již v dubnu 1953, tedy více jak půl roku před úrazem poškozené dělnice, upozornil svého přímého představeného, vedoucího inženýra, na nutná opatření, která je třeba provést k zajištění bezpečnosti zdraví zaměstnanců. Vedoucí inženýr příslušnou vyhlášku ihned napsal a předložil ji řediteli, obviněnému C, k podpisu, ředitel ji však odmítl podepsat s tím, že má výhrady proti bezpečnostnímu techniku. Z obsahu spisu dále plyne, že po prověrce provedené inspektorem bezpečnosti práce provedl obviněný A v září 1953 soupis závad, ve kterém upozornil zejména také na nutnost ochrany krytů u všech strojů, kde ještě nejsou. Tento soupis byl předán vedoucímu inženýru a všem dílovedoucím jednotlivých pracovišť s určením lhůty k odstranění závad do šesti týdnů.

Obviněný A jako bezpečnostní technik tedy podle výsledků řízení upozornil včas vedoucí zaměstnanec odpovědné za zajišťování bezpečnosti práce na zjištěné závady a učinil konkrétní návrhy k jejich odstranění a jejich provedení zajišťoval přímo u mistrů jednotlivých pracovišť. Splnil tedy povinnosti plynoucí mu z vyhlášky ministerstva pracovních sil č. 206/1952 U. 1. a nelze ho činit odpovědným za úraz poškozené T, zejména když podle obsahu spisu nenalezal pro svou odpovědnou práci dostatečnou podporu u ředitele závodu, obviněného C.

Krajský soud porušil tedy zákon v ustanovení § 221 odst. 1, 2 tr. zák., když zamítl důvodné odvolání obviněného A pro výrok o vině, ač mu nelze prokázat nějaké opomenutí při plnění jeho povinnosti bezpečnostního technika.

Je proto nutno rozsudek krajského soudu zrušit a vzhledem k čl. VI č. 1 amn. rozh. z 9. 5. 1955 trestní stíhání obviněného A zastavit.

Pokud jde o zprošťující část rozsudku lidového soudu, týkající se ředitele šroubárny, obviněného C, vycházel lidový soud při svých úvahách o zavinění tohoto obviněného z nesprávného názoru, že povinnost obviněného C dbát o bezpečnost práce byla splněna již tím, že ustanovil bezpečnostního technika. Tento názor – jak již bylo uvedeno – je v přímém rozporu s ustanovením § 6 vyhlášky ministerstva pracovních sil č. 206/1952 Ú. 1. a § 2 zák. č. 67/1951 Sb. o bezpečnosti při práci.

V důsledku svého nesprávného názoru neprovedl lidový soud všechna zjištění nutná k posouzení, zda i obviněný C zavinil porušením svých povinností úraz poškozené či nikoliv. Inspektor ochrany práce, slyšený jako svědek, uvedl, že pracující měli přímo od závodu obdržet ochranné příkrývky a že k uvedenému úrazu poškozené T došlo, poněvadž tato povinnost nebyla dodržena. Obviněný C k tomu uvedl, že řádná objednávka ochranných šátek byla provedena, ale že šátky byly dodány až po úrazu poškozené T. Lidový soud měl zjistit především, zda obviněný C byl bezpečnostním technikem nebo jeho představeným (vedoucím inženýrem) upozorněn na nutnost ochranného opatření na hřídeli jak to ve své výpovědi uvedl obviněný A. Měl dále zjistit, co bylo příčinou opožděného dodání ochranných šátek, zejména také, kdy a jak dlouho před úrazem poškozené byly šátky objednány a zda se tak stalo ihned po upozornění inspektora ochrany práce a bezpečnostního technika.

Obviněný C úraz poškozené přičítá tomu, že na jejím pracovišti byl změněn postup práce, neboť kád', u které došlo k úrazu, neměla vůbec sloužit k oplachování paprsků, a kdyby byla poškozená tento

zákaz neporušila, nebyla by se dostala k hřídeli pumpy a nemohl se jí stát úraz zachycením vlasů do hřídele. Soud se touto obhajobou obviněného nezabýval, ač též spoluobviněný B uváděl, že šlo o hřídel nad nádrží, kde dělnice pracovat neměly a také nepracovaly a nějaká ochrana tam proto nutná nebyla. Vzhledem k tomu však, že poškozená T slyšena u hlavního líčení tvrdila, že i jiní zaměstnanci chodili do nádrže oplachovat, a to i přední dělníci, u kterých se noví zaměstnanci zapracovávají, měl soud zjistit, jak byl provoz. podniku organisován a kdo byl odpovědný za to, že organisace práce nebyla dodržována ani předními dělníky, a zda zaměstnanci při řádné organisaci práce byli vůbec nuceni chodit pod hřídelí, která byla tak nízko nad podlahou, že hrozilo neustálé zachycení nekrytých vlasů pracovníků a tím nebezpečí jejich úrazu.